

**Teatrul „Victor Ion Popa“
din Bîrlad**

DRUMUL SPRE EVEREST

de George Genoiu

Data premierei : 24 mai 1975.

Regia : CRISTIAN NACU. Scenografia : DAN ZAMFIRESCU.

Distribuția : ELENA PETRICAN (Roxana), ȘTEFAN TIVODARU (Bogdan); SMARANDA HERFORD (Sina); LIGIA DUMITRESCU (Adriana); GHEORGHE GHEORGHIU (Serafim); FLORIN PREDUNĂ (Sotir); VALY MIHALACHE (Branca); DANA TOMIȚĂ (Adria); VIRGIL LEAHU (Tiberiu Cristea); ZEFINA SIRB (Ioana).

Marcată de cele două premiere : Umbrele zilei de Radu F. Alexandru, (cu care s-a deschis stagiunea) și Drumul spre Everest de George Genoiu (apărută către sfârșitul actualului sezon teatral), activitatea colectivului bîrlădean se oferă pilduitoare în ceea ce privește stimularea și promovarea piesei românești contemporane. Se cuvine să subliniem, în acest sens, contribuția aparte a acestui modest colectiv care s-a ambiționat să nu lanseze orice și oricum, texte și autori. El s-a hotărât să opteze numai pentru scrierile cu problematică socială substanțială ai căror autori și-au propus să reflecte cu sinceritate și îndrăzneală aspecte fundamentale ale realității.

Așa cum s-au înfățișat pe scenă, premierele pe țară ale teatrului din Bîrlad (dincolo de orice observație pe care o poate isca un text sau altul) conferă muncii depusă aici în această stagiune, o aură simbolică. Ele mărturisesc concordanța între gândul și fapta celor ce s-au străduit să facă din mobilul reprezentării dramaturgiei originale un act responsabil, de deplină angajare ideologică și formare educativă și nu o obligație formală.

Cu al său Drum spre Everest, George Genoiu (la cea de a 15-a scriere dramatică, și la cea de a treia confruntare cu scena) se arată demn de a escalada spre mult râvnite

culmi după ce s-a rătăcit, călăvă vreme, pe întortocheate cărări, printre încetoșate povirnișuri. Raportată la precedența lucrare, drama Trecerea prin veranda verde, scrisă într-o formulă alambicată, cu aglomerări de simboluri și metafore, al căror înțeles nu era întotdeauna prea clar, Drumul spre Everest este o piesă limpede și curată, cu un mesaj luminos, direct. În înțelesul său metaforic, Drumul spre Everest este drumul speranței și al încrederii, aspirația spre ideal și înfinire. Pe autor îl interesează, de fapt, sinuozitățile și greutatea, abaterile morale ce stau, câteodată, în calea omului pe acest drum, care pentru unii poate însemna biruință, pentru alții eșec. Pledoaria pentru puterea omului de a învinge greutatea vieții o susține în piesa lui Genoiu o femeie, „care și-a luat viața foarte în serios“.

Pe fondul unor întâmplări dintr-o mare unitate din industria ușoară, autorul proiectează destinul dramatic, mai precis zilele și nopțile directoarei comuniste Roxana. Sînt examinate, din diverse puncte de vedere, raporturile dintre generații și responsabilitățile etice reciproce. Din pricina unor mentalități retrograde, legate de promovarea tineretului, Roxana e pusă, deseori, în fața unor situații nedorite pe care le rezolvă bărbătește, cu înțelepciune, înțelegere și tact. Mai greu îi vine, însă, rezolvarea complicațiilor din viața ei familială, sentimentală, pricinuite de un soț iresponsabil, plecat și apoi întors cu regrete și muștrări de conștiință.

Umărul puternic al tovarășilor de muncă pe care-l simte alături, noile condiții create astăzi femeilor în societatea noastră, exemplul și sprijinul moral pe care-l primește de la fiica ei Adria (care și-a făcut și ea un rost în viață, cu răspunderi sociale) îi permite eroinei lui Genoiu să nu accepte nici un compromis. Ea va trece cu demnitate peste toate îndoilele și suferințele, se va daruși și pe mai departe muncii, problemelor diverse și complexe, care o solicite din plin.

Investigația autorului nu cercetează originile profunde ale fenomenelor, ale psihologilor omeniești. Ea nu atinge nici consecințele ultime ale faptelor reprobabile. Autorul și-a propus doar să ne prezinte o biografie contemporană, un caz reprezentativ pentru emanciparea femeii cu o „nouă conștiință a muncii“, factor social puternic, caracterizant pentru realitățile noastre. În substanța realistă a dramei pătrund însă și accente melodramatice destul de apăsate. Piesa mai suferă și de un didacticism care, oricît de pozitiv ar fi în intenție, eliberează prea repede pe spectador de nevoia de a reflecta singur. Personajele masculine, aduse ca argumente în declanșarea și rezolvarea conflictului, sînt schematice, lipsite de consistență, de culoare. Influențe literare își mai pun și ele amprenta pe caracterul dezbaterii despre libertatea și emanciparea femeii, încheiată însă cu un convingător rechizitoriu împotriva dezertărilor din fața răspunderilor umane și sociale.

Gheorghe Gheorghiu (Serafim) și Elena Petrican (Roxana).

Totuși, dincolo de aceste observații, și parcă împotriva lor, piesa lui Genoiu se impune printr-o mare calitate: ea vibrează în actualitate, transmitând cu sinceritate și fior real adevărul vieții, perspectiva asupra evenimentelor relatate. Tonice și reconfortante sînt tonusul vital și viabilitatea eroinei, sentimentul încrederii în cei din jur, atitudinea umanistă a autorului, care învăluie sensibil toate întîmplările și pe toți eroii piesei.

Spectacolul realizat de Cristian Nacu cuce-rește printr-o mare simplitate și organicitate, prin puterea de evocare a farmecului vieții, a realității, prin adevărul caracterelor, a relațiilor. Întîmplările se desfășoară pe scenă normal, firesc, fluent, cu elocvență neretorică, fără nici un artificiu. Regizorul s-a strădu-it, cu rezultate foarte bune, să înlăture senzația de construcție abruptă, vădit elabo-rată, a piesei, să atenueze ostentațiile didac-ticiste, moralizatoare, alunecările în melo-dramă. Ajutat de cîțiva actori bine distribuiți, Cristian Nacu, încercat profesionist, cu un stat de serviciu impresionant (70 de montări cu piese românești; numai în ultimele trei stagii a pus în scenă 9 spectacole cu piese originale), a realizat un spectacol viu, îngrij-it, omogen. Cea mai importantă realizare regizorală mi s-a părut a fi tipologia specta-colului; schițe sumare, personaje fără încărcătură dramatică, dobîndesc prin montare viață, relief artistic.

Elena Petrican, deținătoare foarte bună și temeinică a rolului principal, sugerează cu deplină sinceritate și naturalețe, cu discreție

patetică, ideea fundamentală a piesei. Inter-pretă a conferit eroinei lui Genoiu, printr-un joc simplu și nuanțat, autentic, fizionomia caracteristică a femeii militante, căreia socie-tatea i-a încredințat misiuni deosebite și care înțelege să le îndeplinească cu pasiune și devotament, fără a-și pierde însă și celelalte calități: căldura feminității, atributele de mamă, de prietenă etc.

Dana Tomiță a desenat cu spontană explo-zie de vitalitate tinerească, cu ironie discretă chipul Adriei, o fată emancipată, cu persona-litate, în aparență excentrică și cam zăna-tecă, dar în fond un om serios și capabil. O reușită compoziție în registrul comicului caricatural, cenzurat însă cu măsură, reali-zează Valy Mihalache în Branea. Delicată și sensibilă, Zefina Sîrb a trecut-o prin scenă cu discreție pe orfana Ioana. Figura tatălui, victimă a unui mod eronat de a înțelege viața și responsabilitatea familială, a fost înfățișat cu multă decență, cu grijă pentru evitarea schematismului de către Ștefan Tivo-daru. Chiar și chipul meșterului Serafim care mi s-a părut din punct de vedere dra-maturgic-literar foarte puțin concludent, a căpătat consistență și culoare în interpretarea sinceră și sobră a lui Gheorghe Gheorghiu. Virgil Leahu, Ligia Dumitrescu, Florin Pre-dună, Smaranda Herford și-au făcut cu toții datoria, reușind să puncteze un peisaj uman racordat dramatic la o problemă ce s-a impus spectatorilor cu emoție, cu puterea adevărului.

Valeria Ducea